חצבי תל-יודפת: שדה החצבים הגדול בישראל?

אבי שמידע – avi.shmida@gmail.com
מוטי אביעם – maviam53@gmail.com

תצפית: 3.9.2016
פרסום: 8.9.2016

האם כתם פריחת **החצב** *Drimia* בתל-יודפת הוא שדה החצבים הגדול בישראל ? מזה שנים נאספות ידיעות באתרי הטבע על שדות חצבים פורחים בחודש ספטמבר בכל רחבי המדינה באזורי החבל הים-תיכוני וחגורת הספר. המראה של מאות עמודי פריחה הפורחים בבת אחת בשטח מוגדר וצפוף כאשר במרחבים מחוץ לכתם המרחבים יבשים וחסרי פריחה- מראה זה "צועק" לטובה בסוף הקיץ ומבשר את תחילת הסתיו בארצנו.

מימין – שדה החצבים בתל-יודפת, בקדמה – סירה קוצנית במפנה צפון מזרחי
משמאל – עץ קשיש של לבנה רפואי במרכז שדה החצבים
צילום אבי שמידע ©
להגדלה – לחצו על התמונות

מזה שנים מגיעות אלינו ידיעות על כתמי פריחה נהדרים של חצב וכל מוצא ומודיע מתפאר ומתגאה "כי זהו שדה החצב הגדול ביותר שראה ויתכן והוא הגדול במדינה". אך בשבוע שעבר, כאשר הגענו בראשית חודש ספטמבר לתל-יודפת, דגמנו את צפיפות עמודי התפרחת וחישבנו את השטח עליו משתרע כתם החצבים. הערכתנו העלתה כי בתל יודפת, מצויים 330000 בצלי חצב כאשר בסתיו תשע"ו פורחים 90% מכלל הבצלים. הבצלים גדלים במקבצים כאשר כל מקבץ מונה 1-17 בצלים. המקבץ נוצר בעקבות רבייה וגטטיבית של בצל-האב, כלומר הבצל הראשון שצמח גידל בצדדיו בצלים בנים ואלה יצרו עוד דורים מסביב. רביה וגטטיבית זאת מוכרת מצמחים גיאופיטים רבים בישראל ובעולם אך

כאן ב**חצב** ה**מצוי** קל לראות ולספור את המקבץ מכיוון שהבצל טמון רק בחלקו באדמה וראשו מציץ מעל פני השטח. בדרך כלל מגדל כל בצל, לאחר שתפח והגיע לגודל קריטי – רק עמוד תפרחת אחד. עונת הפריחה העיקרית של חצבי יודפת היא לאורך המחצית הראשונה של חודש ספטמבר.

מימין – חצב מצוי פורח למרגלות החומה מימי המרד הגדול., 1.9.2016 תחילת פריחה.
במרכז – שדה חצב גדול במדרון המערבי של תל-יודפת על קרע בתת סירה קוצנית, 1.9.2016 תחילת פריחה
משמאל – שני גושי חצב בתחילת פריחה. בגוש הימני 9 עמודי פריחה ושני בצלים לא פורחים.
צילום אבי שמידע ©
להגדלה – לחצו על התמונות

חובבי הטבע מוזמנים לדווח לנו על כתמי חצבים נוספים ברחבי הארץ ולהעריך את מספר עמודי התפרחת בהם. שיטת הדיגום המוצעת היא לספור עשרה חתכים של 10 מטר מרובע כל אחד לאורך קו ישר, למצע את עשרת החתכים ולמצוא מהי הצפיפות הממוצעת של עמודי פריחה של חצב במטר מרובע. את התוצאה יש להכפיל בשטח הכולל של שדה החצבים אשר ניתן להעריך אותו בעזרת GOOGLE EARTH או אתרי GIS אחרים. עתה הוא הזמן לצאת לטבע ולחזות בשיא פריחת החצבים, ונשמח לקבל ממכם תצפיות על כתמי פריחה צפופים של החצב.

ספרות:

דוכס ר ודפני א האבקת רוח וחרקים בחצב מצוי. עלון רתם, 17: 30-39.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א ואביעם מ 2016 חצבי תל-יודפת: שדה החצבים הגדול בישראל?, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 3.

חצבי Drimia תל-יודפת: שדה החצבים הגדול בישראל?